

IV. Magyar Munkajogi Konferencia

Negyedik alkalommal került sor a Magyar Munkajogi Konferencia megrendezésére 2007. október 16. és 18. napja között. Ma már megállapítható, hogy sikeresnek bizonyult az első konferenciát (2004-ben) megszervezőknek az a szándéka, hogy évente visszatérően alkalmat teremtenek a hazai munkajogász szakma és munka-, illetve munkajogtudomány képviselői számára a találkozásra és véleménycserére. A konferencia eddig minden alkalommal nagy érdeklődés mellett zajlott; a legutóbbi visegrádi rendezvényen is mintegy kétszázan vettek részt.

A konferencia ez alkalommal „A munkaerő ára” címet viselte, ami jelzi, hogy 2007-ben a munka díjazásával kapcsolatos kérdések megvitatására tettek javaslatot a szervezők. Ez volt a második alkalom a visegrádi rendezvények történetében, hogy az előadások és a szekcióülések meghatározott homogén tematikai körben zajlottak. A megelőző évben a munkajogviszony megszűnésével, illetve megszüntetésével kapcsolatos előadások és korreferátumok hangzottak el. A 2007. évi témaválasztás indoka a munka díjazásával kapcsolatosan a jogalkalmazásban az utóbbi időszakban felmerült számos probléma volt.

A konferencia nyitó előadását *Rácz Zoltán* egyetemi docens (Miskolci Egyetem) tartotta „Értékarányosság és a munkabér, avagy érvényesülhetnek-e a polgári jogi alapelvek a munkajogban?” címmel. Az előadás áttekintette a munkajog és a polgári jog viszonyának elméleti alapkérdéseit, illetve a polgári jogi jogelvek munkajogban való alkalmazásának a hazai joggyakorlatban felmerült kérdéseit. Az előadás érintette a napirenden lévő polgári jogi kodifikáció és a munkajogi szabályozás közötti kapcsolatot is, különös tekintettel az értékarányosság polgári jogi elvének a munka díjazása vonatkozásában való alkalmazására. Az előadó hangsúlyozta, hogy az új Ptk. (tervezet) „monista” koncepciója több tekintetben, így a munkajogviszony szabályozása tekintetében is törést szenved. Ennek konzekvenciája az, hogy a polgári jogi szabályoknak (és jogelveknek) a munkajogban való alkalmazására továbbra sem születik jogalkotói döntés; a kérdésben való állásfoglalás változatlanul a jogalkalmazásra marad. A nyitó előadást követően a munka díjazásához kapcsolódó tárgykörökben hangzottak el referátumok.

Gellérné Lukács Éva a munkabérhez kapcsolódó közterhek szociálpolitikai és foglalkoztatáspolitikai hatásairól adott elő. Előadásában széleskörű nemzetközi kitekintéssel mutatta be a közterhek (adók és járulékok) különböző típusainak és mértékének hatását a munkavégzés költségeire, illetve a foglalkoztatási helyzetre. Részletes elemzést hallhattunk a szociális ellátó rendszerek fenntartásával kapcsolatos terhek viseléséről és a teherviselés hazai és nemzetközi megoldásairól. Az előadó a munkaerő-piaci helyzet és célok, valamint prognózisok bemutatásával zárta referátumát. *Rolék Ferenc* a munkadíj meghatározásának gazdasági gyakorlati problémáit érintette előadásában. Külön figyelmet szentelt a munkabérek nagysága regionális különbségeinek, valamint a munka díjazása gyakorlata időbeli változásainak. Az előadó megítélése szerint a tradicionális munkajog – különösen a díjazási szabályok tekintetében – alkalmatlan a XXI. század gazdasági kihívásainak teljesítésé-

sére. *Gyulavári Tamás* az „egyenlő munkáért egyenlő bér” elvének hazai és európai közösségi jogi szabályozását, valamint gyakorlati alkalmazásának problémáit érintette, figyelemmel az Európai Bíróság egyes ítéleteire, illetve gyakorlatára is. *Magyar Helga* az ún. cafeteria (választható béren kívüli juttatási) rendszerek kialakításának tapasztalatait mutatta be előadásában. Különösen figyelemre méltó volt az előadónak a cafeteria rendszerek rendszertipológiájának kialakítására tett kísérlete, valamint a juttatási rendszerekhez kapcsolódó gazdasági-gazdálkodási gyakorlati dilemmák bemutatása.

A második ülésnap fő témája a közszolgálati díjazási rendszer volt. *Horváth István* előadásában – az aktuális hazai törekvések mellett – érintette az illetményrendszerek jogtörténeti és összehasonlító jogi aspektusait is. Az előadó kitért a kormányzat által tervezett új közszolgálati illetményrendszer lényeges elemeire és utalt ezeknek az ún. konvergencia-programmal való összefüggéseire is. A konferencia záró napjának előadását *Berke Gyula* tartotta a munkabér-védelmi intézményrendszer körében. Az előadó érintette a tárgybani nemzetközi szerződéseket, valamint az európai munkajog kapcsolódó intézményeit. Az utóbbiak körében bemutatta az ún. inszolvenca irányelv magyar jogba való átvételével kapcsolatos problémákat is, illetve külön is rámutatott a magyar bérgarancia rendszer sajátosságaiból folyó ellentmondásokra.

A munkajogi konferencia immár hagyományos szervezési rendjében az előadásokat szekcióülések kísérik. Ez alkalommal kilenc szekcióban zajlott a műhelymunka. Az üléseken a bértárgyalások gyakorlata, az ún. kiegészítő díjazások, a közszolgálati illetményrendszer, a bérszámfejtés, a munka díjazásával összefüggő hatósági (munkaügyi ellenőrzési), az atipikus munkajogviszonyok díjazásával, a munkadíj ösztönző funkciójával és a munkabér védelmével kapcsolatos kérdések kerültek napirendre. A szekcióüléseken mintegy harminc korreferátum hangzott el gyakorlati és elméleti szakemberek előadásában.

Ismét sikeresnek bizonyult az eddig minden alkalommal lebonyolított program, a munkaügyi bírósági ítéletekről szóló pódiumvita. A résztvevők (*Cséffán József munkaügyi bíró, Kenderes György ügyvéd, egyetemi adjunktus, Lőrincz György ügyvéd*) ezúttal négy – a hallgatóság által előzetesen kiválasztott – munkaügyi jogvitáról fejtették ki véleményüket. Az ügyek napjaink joggyakorlatának jellegzetes darabjai voltak, érintették a gazdasági társaság munkajogviszonyban álló tagjának díjazását, az átlagkereset és az elmaradt munkabér számításának kérdését, a prémiumra való jogosultságot, valamint a pótlékok jogalapjának és számításának kérdését. A pódiumvitát a hallgatóság (számos munkaügyi bíró tagjának) aktív részvétele kísérte.

Végül feltétlenül meg kell említenünk, hogy a konferenciára nagyon jó körülmények között, kimagaslóan alapos szervezés és rendezés mellett került sor, ami 2007-ben is a szervezők, *Kézdi Katalin* (Rodin Management Service) és *Pál Lajos ügyvéd* lelkiismeretes előkészítő és szervező munkáját dicséri. Az előadások és korreferátumok vázlatai letölthetők a www.munkajogikonferencia.hu/reszletes4.html címről.

Berke Gyula